

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

15 листопада 2018 р.

Київ

№ 636 - р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 12.09.2018 № 500-01/6136 -п, повідомлення про нову державну допомогу, надіслане листом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 24.07.2018 № 3243-08/31761-03 (вх. № 451-ПДД від 26.07.2018), що було подано на виконання пункту 2 розділу 9 «Прикінцеві та перехідні положення» та статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2016 року № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/2863,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 24.07.2018 № 3243-08/31761-03 було надіслано повідомлення про нову державну допомогу, зареєстроване в Комітеті за № 451-ПДД від 26.07.2018 (далі – Повідомлення). Листом Комітету від 09.08.2018 № 500-29/01-10127 вказане Повідомлення залишено без руху з метою усунення недоліків та надання додаткової інформації.
- (2) Листом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 14.09.2018 № 3243-08/40217-03 (зареєстрований в Комітеті за № 6-01/11214 від 18.09.2018) надіслано повторне повідомлення з додатковими матеріалами.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. НАДАВАЧ ПІДТРИМКИ

- (3) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 12/2, ідентифікаційний код юридичної особи 37508596).

2.2. ОТРИМУВАЧІ ПІДТРИМКИ

- (4) Державні унітарні підприємства, установи та організації, які належать до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності.

2.3. МЕТА (ЦІЛЬ) ПІДТРИМКИ

- (5) Метою (ціллю) підтримки є технічне переоснащення державних унітарних підприємств, установ та організацій, що провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності.

2.4. ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

- (6) Запровадження світової та європейської моделей технічного регулювання, які базуються на застосуванні технічних регламентів та використанні стандартів, запровадження близько 100 нових методів випробувань шляхом модернізації та закупівлі нового випробувального обладнання.

2.5. ФОРМА ПІДТРИМКИ

- (7) Зменшення розміру відрахування частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств, установами та організаціями із 75 відсотків до 30 відсотків, за умови спрямування ними 45 відсотків чистого прибутку (доходу) від своєї діяльності на технічне переоснащення.

2.6. ПІДСТАВА ДЛЯ НАДАННЯ ПІДТРИМКИ

- (8) Закон України «Про управління об'єктами державної власності».
- (9) Постанова Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138 «Про затвердження Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями».
- (10) Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 959 «Про внесення змін до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138.

2.7. ТРИВАЛІСТЬ ПІДТРИМКИ

- (11) 13.12.2017 – невизначений термін.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (12) Відповідно до частини першої статті 56 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна вживає необхідних заходів з метою поступового досягнення відповідності з технічними регламентами ЄС та системами стандартизації, метрології, акредитації, робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС та зобов'язується дотримуватися принципів та практик, викладених в актуальних рішеннях та регламентах ЄС.

- (13) Частиною другою статті 56 Угоди про асоціацію визначено, що для досягнення цілей, визначених у пункті 1, Україна повинна відповідно до графіка Додатка III до цієї Угоди:
- i) імплементувати відповідні положення *acquis* ЄС до свого законодавства;
 - ii) здійснити необхідні адміністративні та інституційні реформи, необхідні для виконання цієї Угоди відповідно до Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (далі – Угода АСАА), зазначеної у статті 57 цієї Угоди;
 - iii) запровадити ефективну та прозору адміністративну систему, яка необхідна для імплементції цієї Глави.
- (14) Розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275 «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік» та від 28.03.2018 № 244 «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік» визначено, що одним із пріоритетних завдань Уряду є підготовка та підписання Угоди АССА у пріоритетних секторах промислової продукції.
- (15) Згідно з інформацією, наданою у Листі, підготовка до підписання Угоди АССА передбачає низку заходів, зокрема технічне переоснащення підприємств, пов'язане з необхідністю розвитку в Україні якісної інфраструктури систем стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, оцінки відповідності та акредитації. Державні унітарні підприємства, установи та організації, які належать до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, мають можливість спрямовувати 45 відсотків чистого прибутку (доходу) від своєї діяльності на технічне переоснащення, здійснення капіталовкладень в сучасне обладнання для виконання зазначених завдань.
- (16) Державні підприємства, установи та організації сфери технічного регулювання потребують технічного переоснащення, пов'язаного з необхідністю розвитку в Україні якісної інфраструктури систем стандартизації, метрології, акредитації, оцінки відповідності та ринкового нагляду, і зближенням національного і Європейського технічного регулювання, що передбачено Угодою про асоціацію. Зокрема, для запровадження світової і європейської моделей технічного регулювання, які базуються на застосуванні технічних регламентів та добровільному використанні стандартів, підприємствам необхідно запровадити майже 100 нових методів випробувань. Зазначене потребує невідкладної модернізації та закупівлі нового імпортного випробувального обладнання. Також, відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» для збереження права на проведення оцінки відповідності законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів та перевірки таких засобів, підприємствам необхідні кошти на дооснащення робочими еталонами, засобами вимірювальної техніки, допоміжним обладнанням на проведення калібрування робочих еталонів, проходження процедур визнання та акредитації калібрувальних лабораторій.
- (17) З метою досягнення вищезазначених цілей постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 959 «Про внесення зміни до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями» встановлено, що частина чистого прибутку (доходу), що відраховується державними унітарними підприємствами, установами та організаціями, які належать до сфери управління Міністерства економічного розвитку

і торгівлі і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, до державного бюджету за відповідний період, визначається у розмірі 30 відсотків, за умови спрямування ними 45 відсотків чистого прибутку (доходу) від своєї діяльності на технічне переоснащення. Використання 45 відсотків чистого прибутку (доходу) підлягає щоквартальному державному фінансовому аудиту.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Управління державними унітарними підприємствами

- (18) Частиною п'ятою статті 22 Господарського кодексу України передбачено, що держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему організаційно-господарських повноважень відповідних органів управління щодо суб'єктів господарювання, що належать до цього сектора і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління.
- (19) Особливості управління державним унітарним підприємством визначаються Законом України «Про управління об'єктами державної власності». Статтею 1 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» встановлено, що управління об'єктами державної власності - здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб.
- (20) Згідно з абзацом шостим частини п'ятої статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100 відсотків, сплачують дивіденди безпосередньо до Державного бюджету України у строк не пізніше 1 липня року, що настає за звітним, у розмірі базових нормативів відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, але не менше 30 відсотків, пропорційно розміру державної частки (акцій) у статутних капіталах господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій.
- (21) Порядок відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями (далі – Порядок) затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138. Згідно з абзацом першим пункту 1 Порядку частина чистого прибутку (доходу), що відраховується державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями (крім державного підприємства обслуговування повітряного руху України «Укрерорух» відповідно до Закону України «Про приєднання України до Багатосторонньої угоди про сплату маршрутних зборів», державного підприємства із забезпечення функціонування дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних міжурядових організацій в Україні Державного управління справами, державних комерційних підприємств та казенних підприємств, які відповідно до статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» належать до наукових установ, науково-технологічних комплексів, заснованих на державній власності, а також державних підприємств «Міжнародний державний центр «Артек» і «Український дитячий центр «Молода гвардія»)) до державного бюджету за відповідний період, визначається виходячи з обсягу чистого прибутку (доходу), розрахованого згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку як

підсумок суми чистого фінансового результату (прибутку) та суми капіталу в дооцінках, яка підлягає перенесенню до нерозподіленого прибутку, з урахуванням того, що до такого підсумку також може бути включена частка нерозподіленого прибутку або невикористаних фондів, утворених внаслідок розподілу прибутку в обсязі, визначеному рішенням органу управління, за наявності фінансових ресурсів у підприємства, у розмірі 75 відсотків.

3.2. Ознаки державної допомоги

(22) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(23) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(24) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

(25) Відповідно до статті 4 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» метрологічна система України створює необхідні засади для забезпечення єдності вимірювань у державі.

Метрологічна система України включає:

- національну метрологічну службу;
- нормативно-правову базу, у тому числі законодавчі акти, технічні регламенти та інші
- нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері метрології та метрологічної діяльності;
- національну еталонну базу та систему передачі розмірів одиниць вимірювання;
- систему добровільної акредитації калібрувальних лабораторій, а також систему акредитації випробувальних лабораторій, органів з оцінки відповідності у випадках, визначених цим та іншими законами України;
- навчальні заклади, науково-дослідні установи, організації, що поширюють знання та досвід у сфері метрології та метрологічної діяльності.

(26) Частиною третьою статті 4 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» діяльність, пов'язану із забезпеченням функціонування та розвитку метрологічної системи України, координує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності.

(27) Згідно з частиною другою статті 10 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує

формування державної політики у сфері метрології та метрологічної діяльності, належать:

- забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері метрології та метрологічної діяльності;
- організація проведення фундаментальних досліджень у сфері метрології;
- забезпечення функціонування та вдосконалення національної еталонної бази;
- розроблення або участь у розробленні державних наукових і науково-технічних програм, що стосуються забезпечення єдності вимірювань;
- представництво та участь від України в діяльності міжнародних, європейських та інших регіональних організацій з метрології;
- здійснення інших повноважень, визначених законами та покладених на нього актами Кабінету Міністрів України.

(28)Статтею 11 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» передбачено, що до повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, належать:

- координація діяльності щодо забезпечення функціонування метрологічної системи України;
- організація функціонування та підготовка пропозицій з удосконалення національної еталонної бази;
- уповноваження на проведення перевірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації;
- здійснення інших повноважень, визначених законами та покладених на нього актами Кабінету Міністрів України.

(29)Відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459, Мінекономрозвитку є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, управління об'єктами державної власності.

(30)Відповідно до статті 1 Закону державна підтримка вважається державною допомогою, якщо така підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів.

(31)Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону визначено, що ресурси держави - рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.

(32)Згідно із статтею 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

(33)Відповідно до частини першої статті 107 Договору про функціонування Європейського Союзу якщо в Договорах не обумовлено інакше, допомога, яку в будь-якій формі надає держава-член або яку надано за рахунок державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію, надаючи переваги певним суб'єктам

господарювання або виробництву певних товарів, є несумісною з внутрішнім ринком тією мірою, якою вона впливає на торгівлю між державами-членами.

- (34)Відповідно до Повідомлення Європейської Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення Європейської Комісії) щодо державних ресурсів встановлено наступне.
- (35)Згідно з пунктом 47 Повідомлення Європейської Комісії тільки переваги, надані певним суб'єктам господарювання або виробництву певних товарів прямим чи непрямим способом через державні ресурси, відносяться до державної допомоги у контексті статті 107 Договору про функціонування Європейського Союзу.
- (36)Пунктами 53-54 Повідомлення Європейської Комісії встановлено, що надання доступу до державної власності або до природних ресурсів, або надання особливих та ексклюзивних прав без адекватної винагороди в розмірі ринкових цін, кваліфікується як відмова від державних ресурсів. У таких випадках необхідно встановити, чи держава, виконуючи роль розпорядника державним майном, виконує регулятивну функцію, яка відповідає цілям державної політики, вибираючи суб'єктів господарювання за критерієм якості (заснованим насамперед на принципі прозорості та відсутності дискримінації). Якщо держава виконує регулятивну функцію, вона може прийняти законне рішення не максимізувати дохід, який міг би бути досягнутий без впровадження правил надання державної допомоги, за умови, що всі зацікавлені постачальники послуг та товарів діють на недискримінаційних умовах та якщо існує невід'ємний зв'язок між досягненням регулятивної мети та відмовою від доходу.
- (37)Відповідно до пункту 56 Повідомлення Європейської Комісії негативний непрямий вплив на дохід держави, який походить від регулятивних заходів, не вважається передачею ресурсів держави, у випадку якщо це є невід'ємною рисою такого заходу.
- (38)Статтею 65 Господарського кодексу України встановлено, що управління підприємством здійснюється відповідно до його установчих документів на основі поєднання прав власника щодо господарського використання свого майна й участі в управлінні трудового колективу.
- (39)Відповідно до частини другої статті 73 Господарського кодексу України орган державної влади, до сфери управління якого входить підприємство, є представником власника і виконує його функції у межах, визначених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.
- (40)Особливості господарської діяльності державних комерційних підприємств встановлюються статтею 75 Господарського кодексу України. Зокрема, статтею 75 визначено, що основним плановим документом державного комерційного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів. Розподіл прибутку (доходу) державних комерційних підприємств здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог цього Кодексу та інших законів. У фінансовому плані затверджуються суми коштів, які спрямовуються державі як власнику і зараховуються до Державного бюджету України.
- (41)Відповідно до частини третьої статті 142 Господарського кодексу України порядок використання прибутку (доходу) суб'єкта господарювання визначає власник

(власники) або уповноважений ним орган відповідно до законодавства та установчих документів.

- (42) Відповідно за умови, якщо держава діє як власник у питаннях розпорядження прибутком суб'єкта господарювання та приймає рішення зменшити розмір відрахування доходу, що здійснюється на недискримінаційній основі, перерозподіл державних ресурсів та будь-які витрати з державного бюджету – відсутні.
- (43) Враховуючи, що надання державної підтримки за рахунок ресурсів держави є однією з кумулятивних ознак державної допомоги, у такому разі, за відсутності перерозподілу державних коштів, державна підтримка не може бути визнана державною допомогою.
- (44) Експертами проекту технічної допомоги Європейського Союзу «Підтримка Антимонопольного комітету України у впровадженні правил державної допомоги» підтримано зазначену позицію листом від 14.11.2018 № SESAR2018/11-07.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування), яку надаватиме Міністерство економічного розвитку і торгівлі України державним унітарним підприємствам, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 959 «Про внесення змін до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями», у формі зниження ставки відрахування частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами, установами та організаціями, які належать до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

В. о. Голови Комітету

М. НІЖНИК